

Sirkü : 2016/08
Konu : Ticaret Kanunu Uyarınca 2016 Yılında
Bağımsız Denetime Tabi Olma

KAYSERİ
21.03.2016

Bilindiği üzere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun birçok maddesi yürürlüğe girmeden 6335 sayılı Kanun ile değiştirilmiş, bağımsız denetim zorunluluğu Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen Şirketler ile sınırlandırılmış, Bakanlar Kurulu Kararı dışında kalan Anonim Şirketler ile 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun kapsamındaki kooperatiflerin ve bunların bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşlarının denetimlerinin, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelik kapsamında gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Ancak bu yönetmelik henüz yayınlanmamıştır.

Buna göre aşağıda detayı belirtilen Bakanlar Kurulu Kararı kapsamına giren Anonim ve Limited Şirketler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 398 ve müteakip maddeleri uyarınca bağımsız denetime tabi olup, bu kapsama giremeyen anonim şirketler ile 4572 sayılı Kanun kapsamındaki kooperatifler ve bunların bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşlarının denetimi yayınlanacak yönetmelik kapsamında yapılacaktır. Bakanlar Kurulu Kapsamına girmeyen Limited Şirketlerde ise denetim zorunluluğu bulunmamaktadır.

A- 2016 Yılında Bağımsız Denetim Kapsamına Girme

19.03.2016 tarih ve 29658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2016/8549 sayılı Karar ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair 19.12.2012 tarih ve 2012/4213 sayılı Kararda değişiklik yapılarak **01.01.2016 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere** bağımsız denetime tabi olma kriterlerinde dikkate alınan aktif büyüklüğü, net satış hâsılatı hadleri düşürülmüştür. Buna göre;

Karara ekli (I) sayılı liste kapsamındaki şirketler,

herhangi bir hadle sınırlı olmaksızın,

(II) sayılı liste kapsamında olanlar;

her bir sıra için öngörülen hadlere göre,

(I) ve (II) sayılı liste kapsama girmeyen Şirketlerden ise;

aşağıda belirtilen üç ölçütten ikisini sağlayanlar bağımsız denetime tabi olacaklardır.

- Aktif toplamı **40 milyon** ve üstü Türk Lirası
- Yıllık net satış hâsılatı **80 milyon** ve üstü Türk Lirası
- Çalışan sayısı **200** ve üstü

Genel hadler ile (I) ve (II) sayılı listeler sirkülerimiz ekinde yer almaktadır.

Genel hadlere tabi Şirketler ile Karara ekli (II) sayılı liste kapsamında olan Şirketler, bağlı ortaklık ve iştirakleri ile birlikte söz konusu hadlerden her hangi ikisini **art arda iki hesap döneminde aştıkları takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olacak olup**, bu şirketlerce yeni hadlere göre 2014 ve 2015 yıllarında şartlar sağlanmış ise **2016 başından itibaren** bağımsız denetim kapsamına girilmektedir. 2016/8549 sayılı Karar 01.01.2016 tarihinden itibaren yürürlüğe girdiğinden, özel hesap dönemine sahip olan Şirketlerin 2016 yılı içinde biten hesap dönemi ile bundan bir önceki hesap dönemini esas alarak yukarıda belirtilen yeni hadlere göre bağımsız denetim kapsamında olup olmadıklarını değerlendirmeleri gerekmektedir.

Aktif büyüklüğü ve net satış hâsılatı yönünden belirlenen şartların karşılanıp karşılanmadığının tespitinde yürürlükteki mevzuata göre hazırlanan önceki yıla ilişkin finansal tablolar, çalışan sayısı yönünden ise son iki yıldaki ortalama çalışan sayısı esas alınacaktır.

Bağlı ortaklığı ve iştiraki bulunan şirketler açısından ölçütlerin hesabında grup içi işlemler yok edildikten sonra bağlı ortaklık finansal tablolarının ve çalışan sayılarının tamamı, iştiraklerde ise finansal tablolarının ve çalışan sayısının iştirak oranı kadarlık kısmı ana ortaklığın finansal tablo ve çalışan sayılarına eklenerek ana ortaklığın hadleri sağlayıp sağlamadığı değerlendirilecektir.

Bu kararın uygulanmasına ilişkin usul esaslar Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca 12.03.2013 tarih ve 28585 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olup, denetime tabi olma ile ilgili ölçütlerin aktif büyüklüğü, net satış hâsılatı ve çalışan sayılarının nasıl tespit edileceği, bu hesaplamada bağlı ortaklık ve iştiraklerin finansal tablolarının ve çalışan sayılarının nasıl dikkate alınacağı detaylı olarak açıklanmıştır.

B- Sermayesinde Kamu (Devlet, belediye, il özel idaresi, kanunla kurulmuş vakıf ve diğer kamu kurum ve kuruluşları) payı olan şirketlerde bağımsız denetim

a) 4046 Sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi kuruluşlardan, Karara Ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alanlar bağımsız denetime tabi olup, Karara Ekli (I) sayılı liste kapsamında olmayanlar ise bağımsız denetim kapsamı dışında bulunmaktadır.

b) Sermayesinin %50 ve daha fazlası kamuya ait şirketlerde bağımsız denetim

Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile sermayesinin en az % 50'si belediyelere ait olan şirketlerden aşağıda belirtilen üç ölçütten ikisini sağlayanlar bağımsız denetime tabi olacaklardır.

- a) Aktif toplamı **30 milyon** ve üstü Türk Lirası
- b) Yıllık net satış hâsılatı **40 milyon** ve üstü Türk Lirası
- c) Çalışan sayısı **125** ve üstü

Sermayesinde %50'den fazla kamu payı olan diğer Şirketler ise bağımsız denetime tabi değildir.

c) Sermayesinde %50'nin altında kamu payı olan şirketlerde bağımsız denetim

Sermayesinde %50'nin altında kamu payı olan Şirketlerden ise (I) sayılı liste kapsamında olanlar herhangi bir hadde tabi olmaksızın, (II) sayılı listede yer alan faaliyet konusu ve tabi olunan mevzuat hükümlerine göre her bir sıra için belirlenen özel hadlere göre, (I) ve (II) sayılı liste kapsamında olmayanlar ise yukarıda (A) maddesinde belirtilen genel hadlere göre bağımsız denetime tabi olacaktır.

6085 Sayılı Sayıştay Kanunu'nun da, doğrudan ve/veya dolaylı olarak kamu payı %50'in üzerinde bulunan Şirketlerin Sayıştay denetimine tabi olmasına ilişkin düzenlemede yer alan %50 oranı Anayasa Mahkemesi'nin 4/12/2014 tarihli ve E:2013/114, K:2014/184 sayılı Kararı ile iptal edilmiş, böylece orana bakılmaksızın kamu payı olan tüm Şirketler Sayıştay denetimi kapsamına girmişti. 27.01.2016 tarih ve 29606 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6661 sayılı Kanun ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanununda yapılan düzenleme ile doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı %50'den az olup ilgili mevzuatı uyarınca bağımsız denetime tabi olan Şirketlerin, bunların iştirakleri ve bağlı ortaklıklarının Sayıştay'ca gerçekleştirilecek denetiminde, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve Sayıştay'a gönderilecek olan bağımsız denetim raporlarının esas alınması öngörülmüştür.

C-Yeni Hadlere Göre Bağımsız Denetim Kapsamına Giren Şirketlerde Uygulanacak Kurallar

Yeni hadlere göre bağımsız denetime tabi olacak Şirketlerce;

- a) En geç Mart 2016 döneminde gerçekleştirilmesi gereken genel kurullarda, genel kurulca bağımsız denetim kuruluşunun seçilerek, ilgili genel kurul kararına istinaden seçilen denetim kuruluşu ile sözleşme düzenlenmesi,
- b) Seçilen denetim kuruluşunun tescil ve ilan edilmesi için yönetim kurulu tarafından karar alınarak, alınan kararın ticaret siciline tescil ettirilerek ticaret sicil gazetesi ile şirketin internet sitesinde ilan edilmesi gerekmektedir.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununda Nisan ayı sonuna kadar genel kurulca bağımsız denetçi seçilmemesi halinde bağımsız denetçinin Mahkemece seçilmesi öngörülmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397. Maddesinin (2.) fıkrasında denetime tabi olduğu halde denetletirilmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulu faaliyet raporunun düzenlenmemiş hükmünde olduğu açıklanmıştır. 6102 Sayılı TTK finansal tabloların düzenlenmesinden yönetim kurulu sorumlu tuttuğundan, bağımsız denetime tabi olduğu halde bağımsız denetim mükellefiyetinin yerine getirilmemesi, bağımsız denetimden geçmemiş finansal tablolara göre alınan kararların yok hükmünde olmasını ve yönetim organının ibra edilmemesi sonucunu doğuracaktır.

D-Bağımsız Denetim Kapsamından Çıkma

Art arda iki hesap döneminde söz konusu hadlerden en az ikisinin altında kalınması veya bir hesap döneminde söz konusu ölçütlerden en az ikisinin %20 veya daha fazla oranda altında kalınması durumunda müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkılmaktadır. Zaten bağımsız denetime tabi olan Şirketlerin 2014 ve 2015 yılı mali tabloları üzerinden 2016 yılında uygulanmaya başlayan yeni hadlere göre yapılacak değerlendirmelere göre bağımsız denetim kapsamından çıkıp çıkmadıklarını değerlendirmeleri gerekmektedir.

Bilgi ve gereği rica olunur.

Ek: Bağımsız denetime tabi şirketler ve bağımsız denetime tabi olma hadlerine ilişkin liste

1) BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLMA GENEL KRİTERLERİ

- Aktif toplamı **40 milyon** ve üstü Türk Lirası
- Yıllık net satış hâsılatı **80 milyon** ve üstü Türk Lirası
- Çalışan sayısı **200** ve üstü

2) BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLMADA ÖZEL KRİTERLER (II Sayılı Liste)

		Aktif Toplamı	Net Satış Hâsılatı	Çalışan Sayısı
1)	Sermayesinin en az % 25'i kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, sendikalara, derneklere, vakıflara, kooperatiflere ve bunların üst kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.	30.000.000,00	40.000.000,00	125
2)	Yurt çapında günlük olarak gazete yayımlayan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.	40.000.000,00	60.000.000,00	125
3)	Kaynak tahsisi içermeyen yetkilendirme sahibi şirketler ile çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu denetimine tabi olan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.	30.000.000,00	60.000.000,00	200
4)	20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu, 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren lisans, sertifika veya yetki belgesi sahibi şirketlerden (4046 sayılı Kanun hükümlerine tabi kamu iktisadi teşebbüsleri hariç) aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.	30.000.000,00	60.000.000,00	200
5)	Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.	15.000.000,00	20.000.000,00	50
6)	Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonunun iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında Fon tarafından denetimi ve yönetimi devralınan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.	30.000.000,00	60.000.000,00	200
7)	8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile sermayesinin en az % 50'si belediyelere ait olan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar.	30.000.000,00	40.000.000,00	125

3) HERHANGİ BİR HADDE BAĞLI OLMAKSIZIN BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLAN ŞİRKETLER (I) Sayılı Liste

1)	Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
	a) Yatırım kuruluşları,
	b) Kolektif yatırım kuruluşları,
	c) Portföy yönetim şirketleri,
	ç) İpotek finansmanı kuruluşları,
	d) Varlık kiralama şirketleri,
	e) Merkezi takas kuruluşları,
	f) Merkezi saklama kuruluşları,
	g) Veri depolama kuruluşları,
	ğ) Derecelendirme kuruluşları,
	h) Değerleme kuruluşları,
	ı) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler.
	i) Nitelikli yatırımcılara satılmak üzere pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden anonim şirketler.
2)	19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;
	a) Bankalar,
	b) Derecelendirme kuruluşları,
	c) Finansal holding şirketleri,
	ç) Finansal kiralama şirketleri,
	d) Faktoring şirketleri,
	e) Finansman şirketleri,
	f) Varlık yönetim şirketleri,
	g) Finansal holding şirketleri üzerinde 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekilde nitelikli paya sahip olan şirketler.
3)	3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.
4)	Borsa İstanbul piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler.
5)	10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu hükümleri uyarınca anonim şirket halinde kurulan tarım ürünleri lisanslı depo şirketleri ile 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümleri uyarınca anonim şirket şeklinde kurulan şirketler.
6)	Ulusal karasal, uydu ve kablolu televizyon sahibi medya hizmet sağlayıcı şirketler.